

בעקבות מחלקת הל"ה

עונה מומלצת: כל השנה. יפה במיוחד בחורף ובאביב.

התאמה: מגוון מסלולים בדרגות קושי משתנות.

קושי מסלול: משתנה. כל המסלולים, גם הקצר, כוללים ירידה וטיפוס תלולים!

אורך מסלול: בין שלושה קילומטר לחמישה עשר קילומטרים.

משך מסלול: בין שלוש לחמש שעות.

מפה: מפת סימון שבילים מס' 9, "מבואות ירושלים".

(מהדורה אחרונה ומעודכנת ביותר הודפסה בשנת 2011)

הגעה מהמרכז: נוסעים בכביש ירושלים-תל-אביב (מס' 1) ופונים ימינה (דרומה) במחלף שער הגיא. ממשיכים בכביש 38 דרומה. אחרי צומת שמשון פונים ימינה אל נחם הר-טוב. משם ממשיכים דרומה בכביש 38 אל תל בית שמש לתצפית על האזור וממשיכים עוד דרומה עד צומת האלה. בצומת האלה פונים שמאלה בכביש מס' 375 וממנו פונים ימינה בצומת עציונה בכביש מס' 367, לעבר גוש עציון. בנוה מיכאל פונים שמאלה במעלה כביש מס' 367. ניתן לעצור בסמוך לבסיס האחראי על המחסום ולצעוד אל גבעת הקרב בשביל המסומן אדום, או לחילופין לעבור את המחסום ומיד אחריו לעצור בסמוך לשלט "ברוכים הבאים לגוש עציון" ולערוך משם תצפית על גבעת הל"ה.

ציוד נדרש: נעלי הליכה, מי שתייה, כובע.

- **הערה:** גבעת הל"ה נמצאת בתחום שטח אש ולכן ניתן לבקר שם רק בשבתות!
- **המסלול הארוך אינו מעגלי, נדרשת הקפצת רכבים. נקודת הסיום של המסלול הארוך היא נקודת הסיום של המסלול הקצר, החנייה הסמוכה לבסיס שליד המחסום על כביש מס' 376.**

גם בחלוף הזמן נותרת פרשת הל"ה כאובה. בלילה שבין ד' לה' שבט תש"ח (15-16.1.48) יצאה מחלקה המונה שלושים ושמונה חיילים למסע רגלי מפרך, מהרטוב לעבר גוש עציון הנצור. רק מעט יודעים שבאזור מושב זנוח נקע אחד החיילים את רגלו והוחזר בליווי שני לוחמים ושמאז ועד סופה המר מנתה המחלקה ל"ה לוחמים. הם המשיכו בדרכם לעבר גוש עציון מבלי לדעת שאיש מהם לא עתיד לשוב.

את הסיור בעקבותיהם ראוי לפתוח במושבה הר-טוב, המקום שממנו יצאו אנשי המחלקה לדרכם הרגלית. קורותיה של הר-טוב הינן פרק מרתק בתולדות ההתיישבות הציונית, שלא זכה להגיע לתודעת הציבור כאחיותיה הידועות. הר-טוב נוסדה בתרמ"ב (1883), על ידי המיסיון הבריטי, שהושיב בה יהודים במטרה להביאם לחיק הנצרות. הניסיון כשל והישוב פורק. בחנוכה שנת תרנ"ה (1895), עלתה למקום קבוצה של משפחות שעלו מבולגריה "אגודת אחים לישוב ארץ ישראל". מאז ועד פינוי המושבה, במבצע מיוחד ביום הכרזת המדינה, הן חיו במקום עדות אילמת למאבקם של התושבים בתנאים הקשים שבמקום והתגוננותם מפני התנכלויות הינם שרידי המבנים המעטים שנותרו כאן, למרגלות מושב נחם והמרכז החינוכי האזורי – "אבן העזר". ניתן להבחין במבנה הבלוקים ששרד מימי המיסיון הבריטי, בבתי המושבה משנות ה-20, בשרידי בית הבד וכבשן הסיד וממול, באזור התעשייה המודרני - בבית הקברות של המושבה.

מה-טוב ממשיכים בנסיעה אל תל בית שמש, הסמוך לכביש 38. מראש התל ניתן לערוך תצפית רחבה על שיפולי הרי יהודה ממזרח ועמק שורק ממערב. מדרום נשקף הרכס שעליו בנוי מנזר בית ג'מאל. מעבר לרכס נמצא מושב זנוח שבסמוך אליו נפרדו שלושת הלוחמים מיתר חבריהם. נוסעים הלאה, לעבר מושב רוגלית (השם נגזר מהכינוי

יותם יעקבסון

הרצאות, צילום וכתיבה, הדרכה בארץ
ולאורך נתיבי הסחר הקדומים באסיה

גפן השרועה על הקרקע), או בשמו האחר - נווה מיכאל. מפאתיה הדרומיים של רוגלית יוצא מסלול ההליכה הארוך במעלה ואדי גדור. סימון השבילים שחור. נתיב זה משחזר במדויק את מסלול ה-ל"ה עד גבעת הקרב. המתקשים בהליכה יכולים להסתפק בנסיעה אל עבר גוש עציון. אפשר להשקיף על גבעת ה-ל"ה מרחבת תצפית מסודרת. התצפית נמצאת משמאל לכביש מיד לאחר המחסום (בסמוך לכתובת "ברוכים הבאים לגוש עציון"). אפשר גם לחנות בחניה המסודרת הסמוכה לשער המחנה הצבאי שלפני המחסום ולצעוד צפונה, לאורך גדר המחנה עד לגבול יער האורנים המעטר את רומה של גבעת חפורית. השטח זרוע צמחי קורנית רבים שמדיפים ריח עז של זעתר. השביל הצמוד לקו האורנים מסומן אדום, גולש בתלילות אל ערוץ נחל עציונה ומעפיל על הגדה הצפונית לעבר גבעת הקרב. היוצאים במסלול זה צריכים לקחת בחשבון חזרה באותה דרך. גם אם מוותרים על הירידה אל ערוץ הנחל וההעפלה על הגבעה שמעברו האחר של הגיא, נופים יפים מובטחים. מגבעת חפורית ניתן לראות את רום הרי חברון ואת אזור גוש עציון, שאליו התעתדה המחלקה להגיע. רואים היטב את הכפרים צוריף ואל-גי'בעה וכמובן את הגבעה הפסטוראלית שהייתה לשדה הקרב, המסומנת במפה כנג. 573 (ובשטח בולטת בשביל העפר הצר המעפיל אליה).

עודכן בתאריך 26.10.2011

כל הזכויות שמורות © ליותם יעקבסון